

Juli Zeh

CORPUS DELICTI

TYPOTEX VILÁGIRODALOM

Juli Zeh

CORPUS DELICTI

Egy per krónikája

Fordította
Nádori Lídia

TYPOTEX

A mű fordítását a Goethe Intézet támogatta.

Juli Zeh: *Corpus Delicti. Ein Prozess*

Originally published in 2009 by Schöffling & Co. Verlagsbuchhandlung.
Frankfurt am Main, Germany.

© 2010 by Luchterhand Literaturverlag, a division of Penguin Random
House Verlagsgruppe GmbH, München, Germany.

Hungarian translation © Nádori Lília, 2026

Hungarian edition © Typotex, Budapest, 2026

Engedély nélkül semmilyen formában nem másolható!

ISBN 978 963 493 366 3

ISSN 2064-2989

Bennek ajánlom

AZ ELŐSZÓ

Az egészség a tökéletes testi, szellemi és társas jóllét állapota – nem pusztán a betegség hiánya.

Az egészség meghatározható úgy is, mint az élet zavartalan áramlása minden testrészben, szervben és sejtben; mint a szellemi és testi harmónia állapota; mint a biológiai energiapotenciál akadálytalan kibontakozása. Egy egészséges szervezet működő kölcsönhatásban áll a környezetével. Az egészséges ember frissnek és tetterre késznek érzi magát. Optimizmussal felvértezve, bizakodással néz a jövőbe, szellemi ereje teljében van, lelki élete stabil.

Az egészség sosem statikus: az ember dinamikus viszonya önmagához. Az egészség megkívánja, hogy nap mint nap megőrizzük és erősítsük, éveken és évtizedeken át, az emberi kor legvégső határáig. Az egészség nem az átlag, hanem a norma felső foka, egyéni csúcsteljesítmény. A láthatóvá vált akarat, az akaraterő és a kitartás kifejeződése. Az egészség az egyén tökéletesítésén át a társas együttélés tökéletességéhez vezet. Az egészség a természetes élni akarás célja, ezáltal a társadalom, a jogrend-

szer és a politika természetes célja is. Az az ember, aki nem törekszik az egészségre, nem megbetegszik, hanem már beteg.

(Részlet Heinrich Kramer Az egészség mint az állami legitimáció alapelve című könyvének előszavából, Berlin–München–Stuttgart, 25. kiadás)

AZ ÍTÉLET

A MÓDSZER NEVÉBEN! ÍTÉLET BÜNTETŐÜGYBEN

Vádlott: Mia Holl, német állampolgár, biológus

Vád: módszerellenes szervezkedés

*Az Esküdtszék 2. büntetőjogi kamarájának nyilvános ülésén,
amelyen részt vettek:*

- 1. Dr. Ernest Hutschneider mint az Esküdtszék elnöklő bírája,*
- 2. Dr. Hager bíró és Stock bírónő mint az Esküdtszék bírái,*
- 3. Esküdtek*
 - a) Irmgard Gehling, háztartásbeli,*
 - b) Max Maring, kereskedelmi alkalmazott,*
- 4. Bell államügyész mint a vád képviselője,*
- 5. Dr. Lutz Rosentreter ügyvéd mint a védelem képviselője,*
- 6. Danner jogi szakasszisztens mint az okirat hitelesítésével megbízott hivatalvezető,*

az Esküdtszék az alábbi döntést hozta:

- I. Vádlott bűnös módszerellenes szervezkedésben, cselekményegységben egy terrorista háború előkészítésével, tényszerű összefüggésben az állambéke veszélyeztetésével, valamint toxikus anyagok birtoklásában és használatában; a kötelező és a közösség jóllétét szolgáló orvosi vizsgálatok tudatos megtagadásában.*
- II. Mindezen cselekményekért bizonytalan időre való lefagyasztással büntetendő.*
- III. A vádlott köteles viselni az eljárás közvetlen és közvetett terheit.*

Az ítélet indoklása...

DÉLTÁJBAN, AZ ÉVSZÁZAD DELÉN

Az egymáshoz nőtt városok körül erdő borítja a dombok láncait. Adótornyok mutatnak puha felhőkre, amelyek hasát már régóta nem szennyezi rossz leheletével a civilizáció, mely egykor azt hitte, úgy kell bizonyítania létjogosultságát ezen a bolygón, hogy irdatlan mennyiségű koszt választ ki magából. Helyenként egy-egy tó nagy, csodálkozó kék szeme mered az égnek, szempillájuk a part menti nádas: elhagyatott kavics- és szénbányák, amelyeket évtizedekkel korábban öntött el a víz. A tavaktól nem messze szintén bezárt gyáarak, kulturális központokká átalakítva; néhány használaton kívüli templom harangtornya egy lezárt autópálya-szakasz mentén festői, noha gyéren látogatott szabadtéri múzeumot alkot.

Itt már nem búzlik semmi. Itt már nem ásnak, nem öntenek aszfaltot, nem törnek fel és nem égetnek el semmit; a nyugvóponton jutott emberiség itt végre nem harcol a természettel, és így önmagával sem. Fehér homlokzatú kockaházak pettyezik a dombok lankáit, összesűrűsödnek, majd teraszosan elhelyezkedő lakókomplexumokká nőnek össze. A lapostetőik egészen a horizontig nyúló, egybefüggő

tájat alkotnak, és az ég kékjét tükrözve megfagyott óceánhoz hasonlítanak: napелеmek milliói, szorosan egymás mellett.

Az erdőt mágnesvasút nyílegyenes nyomvonalai szelik keresztül-kasul. Ott, ahol összetalálkoznak, valahol az ég kékjét tükröző tetőtengerben, vagyis a város közepén, déltájban, a huszonegyedik század delén – ott kezdődik a történetünk.

Az Elsőfokú Bíróság különösen hosszan elnyúló laposteteje alatt Justitia istennő rója rutinköreit. Az F–H betűjelű békéltető tárgyalásoknak helyet adó 20/09-es terem pontosan 19,5 fokra klimatizálták, mert ez az a hőmérséklet, amely mellett az ember a legjobban tud gondolkodni. Sophie sosem érkezik a munkahelyére a kötött kardigánja nélkül, büntetőtárgyalásoknál a talárja alá is felveszi. Jobboldalt az elintézett ügyek aktája tornyosul; bal kéz felől egy kisebb kupac, amely még feldolgozásra vár. A bírónő a feje tetején fogta össze lófarokba a szőke haját, amitől még mindig úgy néz ki, mint az a szorgalmas lányka az egyetem jogi karán, aki egykor volt. Ceruzáját rágcsálva nézi a vetítővásznat. Tekintete összetalálkozik a közérdek képviselőjének pillantásával, és gyorsan kiveszi a ceruzát a szájából. Bell, aki az évfolyamtársa volt, már nyolc évvel ezelőtt képes volt idegölő kiselőadásokat tartani a menzán különböző garatfertőzésekről, amelyeket fertőzött idegen testekkel való orális érintkezés okoz. Mintha lenne ebben az országban olyan nyilvános tér, ahol nincs minden fertőtlenítve!

Bell szemben ül vele, kissé távolabb, és papírjaival az asztal nagy részét elfoglalja, míg a magánérdek képviselője az asztal rövidebb oldalára szorult. A közérdek és a magán-

érdek egy asztalnál ül, ami az együttműködési készséget hivatott hangsúlyozni, és meglehetősen kényelmetlen a tárgyaló felek számára, ugyanakkor szép jogi hagyomány. Amikor Bell fölemeli a jobb mutatóujját, cserélődik a dia a vásznon. E pillanatban egy fiatal férfi képét mutatja.

– Bagatell ügy – mondja Sophie. – Vagy van már rekordja? Volt büntetve?

– Nem, semmi – siet biztosítani róla a magánérdek képviselője. Rosentreter kedves fiú. Amikor zavarba jön, a hajába túr, majd igyekszik feltűnés nélkül a padlóra eregetni a kihúzott hajszálakat.

– Vagyis referenciatartományon kívüli érték a vérképben koffein miatt, egyszeri alkalom – foglalja össze Sophie. – Írásbeli figyelmeztetés, és ennyi. Egyetértünk?

– Mindenképpen. – Rosentreter oldalra néz, hogy felmérje a közérdek képviselőjének reakcióját. Bell biccent. Sophie még egy aktát tesz át balról jobbra.

– Nos, emberek – szólal meg Bell. – A következő eset sajnos nem ennyire egyszerű. Főleg te nem fogsz örülni neki, Sophie.

– Gyerektéma?

Bell fölemeli a mutatóujját, a vásznon új kép jelenik meg. Középkorú férfi fotója. Egész alakos, meztelen. Elölről és hátulról. Kívülről és belülről. Röntgenfelvételek, ultrahang, agyi MR.

– Ez az apa – közli Bell. – Többszörösen büntetett, toxikus anyagokkal való visszaélés miatt, nikotin és etanol terén. Ezúttal a korai megelőzésről szóló törvényt szegte meg, csecsemő esetében.

Sophie aggodalmas arcot vág.

– Mennyi idős a kicsi?

– Tizenennyolc hónapos. Kislány. Az apa elmulasztotta a G2-es, valamint a G5-től G7-ig terjedő fokozatokra vonatkozó vizsgálati kötelezettségét. Ami még drámaibb: elmaradt a gyerek monitorozása. Emiatt nem zárható ki a motorikus zavar, allergénekre adott reakciókról nincs adat.

– Ezt a hanyagságot! Hogy fordulhatott elő?

– Az illetékes orvos többször figyelmeztette a vádlottat a kötelezettségeire, végül gyámot rendelt ki a gyerek mellé. És most jön a lényeg: amikor a gyám bejutott a lakásba, teljesen elhanyagolt állapotban találta szegény párát. Alultáplált volt, idegi alapú hányástól és hasmenéstől szenvedett. Szó szerint a saját kakájában feküdt. Még pár nap, és lehet, hogy elkéstünk.

– Borzalmas. Szegény, magatehetetlen kisgyerek!

– A férfinak magánéleti problémái vannak – veti közbe Rosentreter. – Egyedül neveli a gyereket, és...

– Értem. De akkor is. A saját gyereke!

Rosentreter lemondó kézmozdulattal jelzi, hogy alapvetően egyetért Sophie-val. Éppen ennek a mozdulatnak ér a végére, amikor nyílik a tárgyaló ajtaja. A belépő nem kopogott, és láthatóan nem igyekszik csöndben bejönni. Olyan férfi magabiztosságával mozog, akinek mindenhová szabad bejárása van. Öltönye kifogástalanul áll rajta, a hanyagságnak azzal a minimális adagjával, ami nélkül valódi elegancia nem is létezik. Haja sötét, szeme fekete, végtagjai hosszúak, mégsem mozog esetlenül. Mozdulatai egy ragadozó nagymacska csalóka higgadtságára emlékeztet-

nek, ahogy az egyik pillanatban még félig leeresztett szemhéjjal szunyókál a napon, a következőben pedig máris támadásba lendül. Csak aki jobban ismeri Heinrich Kramert, az tudja, hogy ujjai elárulnák a nyugtalanságát, ha remegő kezét nem dugná folyton zsebre. Az utcán fehér kesztyűt hord, most leveszi.

– Santé a kedves egybegyűlteknak.

Aktatáskáját leteszi a látogatóknak fenntartott asztalra, és odahúz mellé egy széket.

– Santé, Herr Kramer! – mondja Bell. – Ismét izgalmas sztorik nyomában?

– A negyedik hatalmi ág sosem alszik.

Bell elneveti magát, de gyorsan abba is hagyja, amikor rájön, hogy Kramer nem viccnek szánta. Az újságíró előrehajolva, összeráncolt homlokkal méregeti a magánérdek képviselőjét, mintha hirtelenjében nem ismerné meg.

– Santé, Rosentreter – szól végül, minden szótagot külön megnyomva.

A megszólított futólag viszonozza az üdvözlést, aztán a papírjaiba merül. Kramer megigazítja élére vasalt nadrágját, keresztbe veti a lábát, mutatóujjával megtámasztja az állát, és a szerényen háttérbe húzódó hallgatóság pózát gyakorolja, amely az ő esetében kilátástalan próbálkozásnak bizonyul.

– Térjünk vissza az esethez – mondja Sophie, hanghordozásával tüntetően jelezve, hogy nem érnek rá. – Mit javasol a közérdek képviselője?

– Három évet.

– Ez azért túlzás – jegyzi meg Rosentreter.

– Szerintem nem. Értésére kell adnunk a fickónak, hogy veszélyezteti a lánya életét.

– Kompromisszumos javaslat – szól közbe sietve Sophie.

– Két év kényszerelvonó, amit otthonában teljesíthet. Ki-rendelt orvosi felügyelet a kislánynak, egészségügyi és higiénés továbbképzés az apának. Így biztosítjuk, hogy a gyerekeknek nem esik baja, és a család is kap még egy esélyt. Mit gondolnak erről?

– Pontosan ezt akartam felvetni – mondja Rosentreter.

– Remek – mosolyodik el Sophie, aztán Bellhez fordul: – Mivel indokolja a javaslatát?

– Az egészségügyi és higiénés gondozás elhanyagolása veszélyezteti a gyerek testi és lelki fejlődését. A szülői jog nem terjed ki arra, hogy a gyerekekben kárt tehet. A törvény előtt azonos súllyal bír a tudatos veszélyeztetés a szándékos bántalmazással. A büntetés mértéke ezért a súlyos testi sértés tényállásához igazodik.

Sophie gyors lábjegyzetet vet az egyik papírra.

– Helyben hagyom – szól, majd félretolja ezt az aktát is. – Reméljük, hogy ezzel az ügy a legjobb értelemben el van intézve.

Kramer változtat a lábtartásán, majd mozdulatlanul ül tovább.

– Menjünk tovább. – Bell fölemeli a mutatóujját. – Mia Holl.

A vetítőn megjelenő nő lehetne éppúgy negyven-, mint húszéves. Születési dátuma mutatja, hogy az igazság, mint oly gyakran, valahol középen van. Arca a tisztaságnak azt a benyomását gyakorolja a szemlélőre, ami a jelen-

lévők arcán is megfigyelhető, és ami az érintetlenség, a kortalanság, már-már gyermeki ártatlanság kifejezését kölcsönzi neki: azoknak az embereknek az arckifejezését, akiket az élet megkímélt a fájdalomtól. Mia valódi ösbizalommal néz a világba.

Meztelen teste vékony, ugyanakkor inas és szívós; komoly ellenálló képességre enged következtetni. Kramer kiegyenesedik ültében.

– Nyilván megint valami bagatell ügy. – Sophie az aktára néz, és elfojt egy ásítást.

– Ismételje meg a nevet. – Ez Kramer volt. Nem beszél hangosan, a hangja mégis csírájában elfojt minden kezdődő folyamatot a helyiségben. A három jogász meglepetten néz rá.

– Mia Holl – szól Sophie.

Kramer olyan mozdulattal int a bírónőnek, hogy folytassák az eljárást, mintha legyet hessegetne el maga elől. Közben elővesz a táskájából egy tabletet, és jegyzetelni kezd. Sophie futó pillantást vált Rosentreterrel.

– Mi a tényállás? – kérdezi Sophie.

– Bejelentési kötelezettség elmulasztása – feleli Bell. – Folyó hónapban elmaradt az alvási és étkezési jelentés. A sportteljesítmény-profil hirtelen romlást mutat. Nem végezte el az otthoni vérnyomásmérést és a vizeletvizsgálatot.

– Mutassa az általános adatokat.

Bell mutatoujja nyomán hosszú listák futnak végig a vásznon. Vértékek, kalóriafelhasználásra és anyagcsere-folyamatokra utaló adatok, néhány diagram, rajta a teljesítmény hullámvonalai.

– Pedig jó formában van – jegyzi meg Sophie, ezzel megadva a végszót Rosentreternek.

– Nincsenek korábbi rekordjai. Sikeres biológus, ideális életrajzzal. Testi vagy szociális zavaroknak nem látjuk jelét.

– A KPK-t igénybe vette?

– Eddig nem érkezett be kérelem a Központi Partnerközvetítőhöz.

– Nehéz korban van. Igaz, fiúk? – A bírónő elneveti magát, amikor meglátja Bell kényszeredett és Rosentreter ijedt fintorát. – Ebben az esetben lemondanék a figyelemztetésről, és inkább felajánlanám a segítséget. Behívnam egy tisztázó beszélgetésre.

– Felőlem – vonja meg a vállát Bell.

– Nehéz korban van. – Kramer mosolyogva kopogtat a tablet kijelzőjén. – Így is mondhatjuk.

– Ismeri a vádlottat? – kérdezi barátságos hangon Sophie.

– Nagyra értékelem a bíróság tartózkodó viselkedését. – Kramer bájos gúnnyal kacsint a bírónőre. – Maga is találkozott már vele, Sophie. Igaz, más körülmények között.

Sophie elgondolkodik. Ha arcszíne nem lenne amúgy is kicsattanóan egészséges, láthatnánk, hogy elpirul. Kramer elrakja a tabletet a táskájába, és feláll.

– Máris végzett? – kérdezi Bell.

– Éppen ellenkezőleg. Csak most kezdem.

Miközben Kramer búcsút int, és elindul az ajtó felé, Sophie már le is zárja az aktát, és maga elé húzza a következőt.

– Folytassuk, kérem.